

ماه نگار امنیت جهان اسلام

ماه نگار امنیت جهان اسلام / موسسه آینده پژوهی جهان اسلام

سال اول / شماره یکم / فروردین یک هزار و سیصد و نود و هفت / ۲۸ صفحه

Institute for Islamic World Futures Studies (IIWFS)

موسسه آینده پژوهی جهان اسلام

بسمه تعالی

ماه نگار امنیت جهان اسلام

شماره یک - فروردین ماه ۱۳۹۷

مقدمه

امنیت مهمترین موضوع بشری از ابتدا تا کنون بوده است، بطوری که سایر نیازمندیهای بشری را تحت تاثیر قرار داده و تلاش های انسانی را در درجه اول معطوف به تامین آن نموده است. در دنیای مدرن نیز کارویژه دولت در درجه اول تامین امنیت کشور و ساکنین آن تعریف می شود. بنابراین مسائل مربوط به امنیت، تامین امنیت، روندهای امنیتی، نظریه های امنیت و ... معمولا دستور کار اصلی تحلیلگران سیاسی را تشکیل می دهند. در این راستاست که پایش مداوم تحولات امنیتی جهت بدست آوردن اطلاعات لازم و تحلیل روندها، برای تحلیل وضعیت حال و تصویر سازی از وضعیت آینده اهمیت ویژه ای پیدا می کند.

جهان اسلام و به ویژه هسته اصلی آن یعنی خاورمیانه، از دیرباز تا کنون کانون تحولات امنیتی بوده است. این مسئله در سالهای اخیر شکل ویژه تر و پیچیده تری بخود گرفته و نگاه تمام ناظرین و تحلیل گران امنیتی را به خود جلب کرده است. موسسه آینده پژوهی جهان اسلام در راستای اهداف پژوهشی خود، از فروردین ماه سال ۹۷ اقدام به رصد و پایش جدی تحولات امنیتی جهان اسلام نموده و گزارش روزانه آن را با عنوان ”روزنگار امنیت در جهان اسلام“ در شبکه های اجتماعی خود منتشر می نماید. اما از آن جا که آرشیو روزانه و تجمیع مطالب برای تمام پژوهشگران ممکن نیست، بنابراین برای سهولت دسترسی و استفاده از این گزارش ها توسط پژوهشگران علاقه مند به مسایل جهان اسلام، موسسه بنا دارد ماهنامه ویژه تحولات امنیتی جهان اسلام با عنوان ”ماه نگار امنیت جهان اسلام“ منتشر نماید. البته این ماه نگار صرفا تجمیع گزارشهای روزانه نبوده و حاوی تحلیل روند امنیتی هر ماه نیز خواهد بود. امید است این گزارش پژوهشی مورد استفاده تحلیلگران و علاقمندان قرار گرفته و بتواند خلا منابع موثق را در پژوهشهای مربوط به تحولات امنیتی تا حدی جبران نماید. بخش اول ماه نگار امنیت اختصاص به گزارش روزانه وقایع امنیتی داشته و در بخش دوم تحلیل روندهای امنیتی مناطق مهم جهان اسلام را ملاحظه خواهید فرمود.

الف) بخش اول: گزارش روزانه تحولات امنیتی فروردین ماه

۱. سوریه:

✓ ۲ فروردین

- مسکو: کشف مواد سمی از تروریستهای سوری
- درگیری پراکنده بین نیروهای حامی ترکیه و بشار اسد در اطراف نیل و الزهرا
- اعدام دو نفر توسط داعش در اردوگاه یرموک
- بازدید ویلیام روباک دیپلمات امریکایی از منبج
- ترکیه حضور نیروهای کردی منبج را مشروط به توافق با امریکا کرد
- توافق بین احرار الشام و دولت سوریه برای خروج امن احرار الشام از حرستا/ این تعداد شامل ۱۵۰۰ تروریست و ۶ هزار غیر نظامی است.
- منابع خبری، ترکیه از دسامبر سال ۲۰۱۷ آوارگان سوری را که به تازگی به خاک این کشور رسیده اند را دیپورت کرده است
- کنترل کامل عین ترمه در غوطه شرقی توسط نیروهای دولت سوریه
- حضور رئیس میت ترکیه در عفرین

✓ ۳ فروردین:

- بن علی بیلدریم، نخست وزیر ترکیه: عملیات نظامی ما در قالب عملیات شاخه زیتون یا سپر فرات و یا عملیات در شمال عراق، ادامه خواهد داشت.
- شدت گیری حملات هوایی به شهر دوما در غوطه شرقی
- اعتراض در شهر تل رقعت، پس از این که اعلام شد عملیات شاخه زیتون این منطقه را در بر نخواهد گرفت.

معارضین خواهان آزادی شهر از دست نیروهای کرد هستند.

- با تصرف برج حیدر توسط نیروهای حامی ترکیه، فاصله بین نیروهای ترکیه و حامیان اسد در نبل و الزهرا بسیار کاهش یافته است. اما امروز هیچ تنش‌ی بین طرفین گزارش نشده است.
- روزنامه هریت به نقل از اردوغان: ترکیه در عفرین متوقف نخواهد شد و به سوی ادلب و منبج خواهد رفت.
- سخنگوی ارتش آزاد، عملیات شاخه زیتون شمال تمام مناطقی است که پ.ک.ک در آن حضور دارد.

✓ ۴ فروردین:

- ترکیه تصرف کامل استان عفرین را اعلام کرد

✓ ۶ فروردین:

- نیروهای ارتش آزاد: به زودی با ترکیه عملیات تل رفعت را آغاز میکنیم.
- پوتین و امیر قطر در خصوص سوریه به بحث پرداختند.
- بمباران موضع هواداران دولت سوریه در حوالی دیرالزور توسط نیروهای امریکایی
- افزایش تحرکات هوایی نیروهای وابسته به اسد و حملات هوایی در محدوده ادلب و جسرالشغور
- اخبار موجود حکایت از مذاکره یا توافق ترکیه و روسیه بر سر تل رفعت دارد
- استفاده نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) از مسلسل برای سرکوب تظاهراتی آرام در شهر المنصوره، حومه رقه.

- جیش الاسلام دستیابی به توافق با روسیه در خصوص دوما را تکذیب کرد.

- ترور دو فرمانده ارتش آزاد در درعا

✓ ۷ فروردین:

- شدت گیری حملات موشکی و هوایی روسیه و اسد به حومه جنوبی ادلب

- آغاز عملیات تصرف تل رفعت توسط ارتش ترکیه و گروه ارتش آزاد
- سید حسن نصرالله: عربستان به اسد قول داده بود که در صورت قطع روابط با ایران پشتیبانی از شورشیان را خاتمه دهد
- خروج نیروهای روسی از تل رفعت
- نیروی جیش الاسلام به نماینده روسیه اعلام کردند که بدون تسلیحات خود دوما را ترک نخواهند کرد
- نیروهای بشار اسد با پشتیبانی زرهی در حال پیش روی به سمت دوما هستند
- فرودگاه مناق در شمال تل رفعت در تصرف ترکیه
- ترامپ در تماس تلفنی با رئیس جمهور فرانسه بر ضرورت همکاری با ترکیه در موضوعات مشترک تاکید کرد.

۱ فروردین: ✓

- ناظر حقوق بشر: تاکنون ۲۵ هزار نفر از غوطه شرقی به ادلب منتقل شده اند.
- عملیات جیش التحریر شام، ارتش آزاد سوریه در قلمون شرقی علیه دولت سوریه.

۹ فروردین: ✓

- درگیری محور مقاومت با داعش در حومه ابوکمال
- روسیه: امریکا نیروهای خود در تنف را با تجهیزات سنگین تقویت کرده است.
- ترکیه بخشی از دیوار مرزی شرق فرات را برداشته است.
- نیروهای پ.ک.ک با عقب نشینی از سنجار به سوریه انتقال پیدا کرده اند.
- حمله هوایی به نیروهای محور مقاومت در حومه دیرالزور/ امریکا چنین حمله ای را تکذیب کرده است.

✓ ۱۰ فروردین:

- اعلام تمایل فرانسه برای اعزام نیرو به منبج.
- کشته و زخمی شدن هفت نیروی ائتلاف امریکا توسط IED در شمال سوریه/ کشته شدن ۱ نیروی امریکایی تایید شده است.
- اردوغان: ترکیه برای عملیات در شرق فرات آماده میشود.
- خبرهای نامشخصی از توافق گروههای مسلح با روسیه برای خروج از دوما وجود دارد.
- پرواز هواپیماهای ترکیه بر روی نقطه مرزی تل ابیض در شرق فرات.
- مردم در سراقیب خواهان عملیات ترکیه برای تصرف شهر هستند.
- بمباران خان شیخون توسط روسیه.
- شلیک موشک به درعا توسط حامیان دولت سوریه.

✓ ۱۱ فروردین:

- افزایش حملات هوایی روسیه به حومه ادلب.
- ورود فرستادگان نظامی ترکیه به ادلب برای مذاکره.
- بمباران حومه درعا توسط روسیه

✓ ۱۲ فروردین:

- روسیه: ۴۱۱۲۶ تروریست و اعضای خانواده آنها در نهایت از غوطه شرقی به ادلب منتقل شدند.

✓ ۱۳ فروردین:

- شکل گیری گروهی به نام مقاومت مردمی رقه که خود را هوادار دولت سوریه میداند و هدف آن مقابله با پ.ک.ک و امریکا است./ حمله خمپاره ای این گروه به مقر امریکا در شمال سوریه، عین عیسی

– برقرار کردن پست جدید دیده بانی ترکیه در اللطامنه و حومه شمالی حما

✓ ۱۴ فروردین:

– برپایی پایگاه از سوی امریکا در منبج برای بررسی تحرکات ارتش ترکیه. فواصل ۸ و ۴ کیلومتر از محدوده عملیات سپر فرات

– کشف انبار مهمات در دیرالزور توسط ارتش سوریه.

– یک گروه از نیروهای جیش الاسلام به همراه خانواده خود از دیرالزور خارج شدند.

– تشکیل فرماندهی مشترک معارضین در قلمون شرقی

– ادامه بمباران حومه ادلیب توسط روسیه

– اولتیماتوم روسیه به مخالفان در شمال شرقی دمشق.

✓ ۱۵ فروردین:

– برپایی هشتمین پست نظارتی ترکیه در شمال سوریه/ شمال شرقی لاذقیه

– پوتین: داعش در سوریه کاملاً شسکت خورده است اما همچنان میتواند خطرناک باشد.

– حمله هوایی دولت به تاسیسات برق در حومه جسرالشغور.

– روسیه: ۶۵ هزار ستیزه جو در سوریه کشته شده اند.

– بمباران اریحا توسط روسیه.

✓ ۱۶ فروردین:

– درگیری بین ثوار رقه و YPG به دلیل کشته شدن یکی از اعضای ثوار به دست YPG

– سی ان ان: ترامپ خواهان پایان یافتن عملیات نظامیان امریکا در سوریه در ۶ ماه آینده است.

– قرار گیری تجهیزات سنگین ارتش سوریه در منطقه حائل با اسرائیل.

— سخنگوی رئیس جمهور ترکیه، در پاسخ به روحانی که گفته بود عفرین بایستی به دولت سوریه تحویل داده شود گفت، عفرین متعلق به مردم آن است و به کسی تحویل داده نمیشود.

— درگیری داعش و محور مقاومت در حومه ابوکمال.

— اتهام امریکا به دولت سوریه در خصوص استفاده این دولت از مواد شیمیایی

✓ ۱۷ فروردین:

— هدف قرار دادن یک لدر ارتش سوریه توسط داعش در ابوکمال.

— بمباران و موشک باران سنگین دوما توسط روسیه و ارتش سوریه.

— ورود تعداد زیادی از تجهیزات سبک خودرویی به شمال سوریه از سوی امریکا.

— حمله خمپاره گروه مقاومت رقه، وابسته به ارتش سوریه به پایگاه امریکا.

— برخی منابع عربی: حرکت ارتش ترکیه و ارتش آزاد به سوی منبج.

✓ ۱۸ فروردین:

— استفاده از سلاح شیمیایی در دوما، طرفین یک دیگر را به کاربرد سلاح شیمیایی محکوم میکنند. / ۴۰ کشته و هزار زخمی

— عملیات تهاجمی گروههای کردی علیه نیروهای تحت حمایت ترکیه در کفرصفر

— ادامه بمباران سنگین غوطه شرقی.

— انفجار خودروی بمب گذاری شده در شهر الباب، حومه حلب، توسط داعش

— لواء باقر (ع) وابسته به سپاه پاسداران و دولت سوریه، علیه امریکا و ترکیه اعلام جهاد کردند.

— دو فرمانده میدانی ارتش آزاد سوریه بانام های نصر عزکور(ابومروان العزه) و عبدالرحمن ادیری در جاده خان شیخون و کفر سجنه

— ایست بازرسی و تحرک لجستیکی ترکیه در حد فاصل بین حما و مورک.

✓ ۱۹ فروردین:

- آمادگی ارتش سوریه برای بازپس گیری یرموک.
- تهدید امریکا به حمله تلافی جویانه به سوریه پس از حمله شیمیایی مورد ادعای مخالفین.
- رد ادعای امریکا و مخالفین دولت سوریه در خصوص حمله شیمیایی از سوی ایران و روسیه.

✓ ۲۰ فروردین:

- کاخ سفید: سوریه بدون حمایت ایران و روسیه قادر به حمله شیمیایی نیست.
- شهادت ۳ افسر سپاه پاسداران در پایگاه T-4 حمس در اثر حمله هوایی اسرائیل. / نوع حمله شلیک ۸ موشک کروز از حریم هوایی لبنان، انهدام ۳ موشک توسط پدافند/ تلفات حدودا ۱۴ نفر
- انفجار در لاذقیه.
- بمباران مقر حزب الله در بوکمال توسط داعش با هواپیمای بی سرنشین.
- تبادل آتش بین معارضین و ارتش سوریه در حومه شرقی حمص، حد فاصل حمص و حما.
- تجمع محور مقاومت در حومه دمشق برای حمله به مناطق تحت کنترل داعش.
- تاسیس مرکز عملیات اطلاعاتی مشترک در بغداد بین ایران، عراق، سوریه و روسیه.

✓ ۲۱ فروردین:

- آمادگی ائتلاف امریکا برای حمله به سوریه.
- تغییر مسیر پرواز هواپیماهای غیر نظامی بر فراز سوریه به دلیل خطر شروع حمله امریکا به سوریه.

✓ ۲۲ تا ۲۴ فروردین:

- کشته شدن حدود ۲۰۰ نظامی روس در ماه فوریه در درگیری با نیروهای تحت حمایت امریکا.
- پیشنهاد سوئد برای اعزام یک گروه خلع سلاح به سوریه جهت از بین بردن سلاحهای شیمیایی.

— اولین گروه از منحصصین OPCW امروز وارد سوریه شد و کار خود را در ۱۴ آپریل شروع خواهند کرد.
— ترکیه گروه جدیدی را برای اداره عفیرین مشخص کرد. این گروه شامل ۱۱ کرد، ۸ عرب و یک ترکمن است.

— تاکید ولایتی در دمشق بر لزوم اخراج امریکا از شمال سوریه.

— تا امن شدن خاک سوریه برای تمام سوریها در این کشور خواهیم ماند.

— ورود هواپیماهای عربی به قبرس.

— ورود پلیس نظامی سوریه به دوما.

— ادامه جنگ لفظی و فعالیتهای دیپلماتیک بازیگران سوریه در کنار حضور سنگین نیروهای نظامی غربی و عربی در اطراف سوریه.

— دونالد ترامپ همچنان تصمیمی برای حمله به سوریه نگرفته است.

✓ ۲۵ فروردین:

— در ساعات پایانی روز ۲۵ فروردین، منابع خبری مدعی حمله به پایگاهی مرتبط به ایران در جنوب ادلب شدند، این خبر توسط حزب الله و ایران تکذیب شد.

— منابع خبری ترکیه: انفجار در مناطق تحت کنترل دولت در دیرالزور.

— حمله ائتلاف عربی امریکایی به سوریه با ۱۰۵ موشک کروز، حمله هیچ تلفاتی در پی نداشت و مناطق مورد حمله از پیش تخلیه شده بودند.

✓ ۲۶ فروردین:

— عملیات دولت سوریه برای تصرف حومه حما.

— کنترل ارتفاعات الجین در حومه حما توسط دولت سوریه.

— کنترل روستای سلیم در حومه حما توسط دولت سوریه.

۲۷ فروردین: ✓

- درگیری بین جیش تحریر الشام و هیئت التحریر شام در حومه ادلب
- حمایت از بشار اسد در خیابان های رقه و اعتراض به حضور SDF و امریکا.
- پیش روی ارتش سوریه در حد فاصل حمص و حماه
- تخریب یک پست نظامی ارتش سوریه حومه بوکمال توسط داعش

۲۸ فروردین: ✓

- وزیر امور خارجه عربستان: پیشنهاد اعزام نیرو به سوریه را مطرح کرده ایم.
- نیروهای روسی یک آزمایشگاه شیمیایی معارضین را در دوما کشف کردند.
- کشته شدن ۳ سرباز سوری در تیراندازی تک تیراندازهای تروریستهای داعش در یرموک
- ورود بازرسان OPCW به دوما.
- تحویل کلیه سلاحهای سنگین جیش الاسلام به ارتش سوریه در پی توافق الضمیر
- حمله الکترونیکی اسرائیل و امریکا به سیستم راداری سوریه و به صدا درآمدن هشدار
- بمباران حومه ادلب و حمص توسط روسیه
- اسرائیل: نیروی هوایی ایران در سوریه به دنبال انجام حمله تلافی جویانه علیه اسرائیل است.
- ترامپ خواهان جایگزینی نیروهای امریکایی حاضر در سوریه با ائتلاف عربی است.

۳۰ فروردین: ✓

- شهادت گروهی از رزمندگان حزب الله در جنوب سوریه/ بصری الشام
- عملیات داعش علیه میادین در حومه دیرالزور

- بمباران شدید نیروهای داعش در یرموک توسط دولت سوریه و روسیه پس از شکست مذاکرات تخلیه یرموک
- حمله هوایی عراق به داعش در داخل سوریه
- توافق بین معارضین و دولت سوریه برای خروج گروههای مسلح از قلمون شرقی

۲. یمن

✓ ۲ فروردین:

- هدف قرار گرفتن جنگنده F-15 سعودی به وسیله موشک زمین به هوا در یمن.
- نیروهای ائتلاف: موشکی که هواپیمای F-15 عربستان را سرنگون کرد، از ایران به یمن ارسال شده بود.

✓ ۴ فروردین:

- طرفداران هادی یکی از مواضع حوثی ها در بیداع را تصرف کردند.

✓ ۵ فروردین:

- شلیک سه موشک بالستیک برکان به ریاض و رهگیری آنها توسط سامانه پاتریوت.

✓ ۷ فروردین:

- رهگیری جنگنده های اف-۱۶ اماراتی در یمن با سیستم حرارتی / خروج جنگنده ها از آسمان یمن.

✓ ۹ فروردین:

- حمله هواپیمای بی سرنشین امریکا به القائده / کشته شدن سه عضو این گروه / البیضاء
- سخنگوی ائتلاف سعودی، موشک بالستیک شلیک شده عربستان از ایران وارد یمن نشده بود بلکه حزب الله از لبنان این کار را انجام داده است.

- حمله به نیروهای وابسته به امارات در یمن توسط القائده و داعش

✓ ۱۱ فروردین:

- کشته شدن ۳ فرمانده میدانی نیروهای طرفدار هادی.
- شلیک موشک بدر ۱ از یمن به سوی نجران.
- از ابتدای بحران یمن ۱۰۵ موشک بالستیک به سوی عربستان شلیک شده است.

✓ ۱۴ فروردین:

- هدف گیری لانچر موشک یمنی توسط هواپیماهای ائتلاف عربستان.
- درخواست وزیر امور خارجه یمن برای مذاکرات صلح و احتمال بازگشایی بنادر این کشور.
- ادامه عملیات حوثی ها در محدود یام/ جاده صنعا- مارب
- کشته شدن ۳۰ نیروی حوثی در عملیات ورود به شهر حس/ شکست عملیات

✓ ۱۵ فروردین:

- هدف گیری موشک حوثی ها با سامانه پاتریوت
- کشته سرهنگ طرفدار هادی، توسط حوثی ها
- عملیات تهاجمی حوثی ها در مارب/ کوه سیرواه
- کشته شدن ۴ سرباز سعودی در درگیری با حوثیها مرزهای جنوبی عربستان.
- نابود سازی یک موشک در حمله هوایی ائتلاف عربی/ صنعا

✓ ۱۷ فروردین:

- شلیک یک موشک بدر ۱ از سوی حوثیها به پایگاه نظامی عربستان در نجران/ رهگیری موشک توسط سامانه پاتریوت

✓ ۲۱ فروردین:

- کنترول شهر میتی در ساحل غربی یمن.
- کشته شدن ۳۰ عضو حوثی ها در حمله هوایی/ البیضاء
- حمله به فرودگاه ابها در عربستان و تاسیسات آرامکو با هواپیمای بی سرنشین انتحاری.
- حمله با موشک ضد تانک به آبرامز سعود توسط حوثی ها.

✓ ۲۲ تا ۲۵ فروردین:

- شلیک موشک برکان ۲ به ریاض
- شلیک موشک حوثی ها به جیزان عربستان، رهگیری و انهدام ۲ موشک شلیک شده.
- کشته شدن یک فرمانده حوثی در صعده.
- حمله هوایی ائتلاف عربی به فرودگاه صنعا.
- خارج شدن شهر مرزی میدی در ساحل شمال غربی یمن از کنترل حوثی ها.
- حمله حوثی ها به فرودگاه ریاض، فرودگاه ابها و تاسیسات آرامکو با پهباد

✓ ۲۶ فروردین:

- کمین نیروهای حوثی به نیروهای هادی / بیضاء
- قطع راههای دسترسی به صعده توسط حوثی ها
- ضد حمله حوثیها به نیروهای هادی در جیزان
- شلیک ۱۱۹ موشک بالستیک از یمن به عربستان

✓ ۲۷ فروردین:

- رهگیری موشک حوثی ها در نجران
- هدف قرار دادن سامانه پاتریوت امارات با هواپیمای بی سرنشین انتحاری / بند المخا

✓ ۳۰ فروردین:

- عملیات گسترده نیروهای مقاومت یمنی با حمایت امارات در ساحل غربی یمن به سمت تعز

۳. عراق

✓ ۲ فروردین

- دریافت آخرین محموله از ۴۸ عدد سامانه دفاع هوایی Pantsir-S1 روسیه.
- تحرکات پراکنده داعش در اطراف طوزخومارتو و کرکوک ادامه دارد/ حمله به یک اتوبوس غیرنظامی و منفجر کردن یک آرامگاه
- ادامه عملیات ترکیه علیه پ.ک.ک در شمال عراق

✓ ۳ فروردین:

- مقامات موصل: اگر بغداد بر روی بازسازی سرمایه گذاری نکند بایستی منتظر چیزی بدتر از داعش باشیم
- پ.ک.ک از سنجار عقب نشینی خواهد کرد
- کشته شدن ۴ نیروی امنیتی عراق در حمله داعش، در شرق بعقوبه
- کشته شدن ۶ نیروی مرزی عراق در مرز اردن توسط داعش

✓ ۴ فروردین:

- کشته شدن ۱۶ نیروی حشدالشعبی در حمله داعش در دو حمله جداگانه/ حوالی دیالی و الطارمیه

✓ ۷ فروردین:

- نیروهای ارتش عراق مواضع خود را در شنگال تثبیت میکنند
- مخالفت عراق با هرگونه عملیات ترکیه در خاک این کشور
- بن علی یلدریم در تماس با نخست وزیر عراق: ترکیه به تمامیت ارضی عراق احترام میگذارد
- نگرانی سفارت امریکا در بغداد از نقش جمهوری اسلامی ایران در سیاست خارجه عراق

✓ ۹ فروردین:

- نیروهای داعش با برپا کردن یک ایست بازرسی دروغین ۵ سرباز ارتش عراق را به قتل رساندند/جاده موصل به تلعفر
- حمله به مقر ارتش در الأندالوس با یک وسیله انفجاری توسط داعش
- کشته شدن سه عضو داعش در نینوا
- کشته شدن تعدادی از نیروهای نظامی عراق، در حمله انفجاری داعش/ حوالی ابی صیدا-دیالی
- برپایی سه پایگاه در شمال عراق توسط ارتش ترکیه / کانی رش
- آتش زدن ۱۱ خانه توسط داعش/ حوالی حویجه

✓ ۱۱ فروردین:

- عملیات گسترده نیروهای امنیتی عراق علیه داعش و داعش کردی یا پرچم سفیدها.

✓ ۱۳ فروردین:

- کشته شدن ۶۵ تروریست داعش در انبار
- احتمال تشکیل گروه ویژه برای مناطق مورد مناقشه اقلیم و عراق توسط وزارت دفاع، پیش مرگه و امریکا
- بمباران قندیل توسط ترکیه

✓ ۱۴ فروردین:

- وزارت کشور عراق: در پسا داعش عربستان، کویت و عراق مرزهای مشترک خود را با همکاری یکدیگر اداره خواهند کرد.
- پیشرفت ۱۷ کیلومتری ترکیه در اقلیم.

✓ ۱۶ فروردین:

- سه زخمی در انفجاری در شمال عراق

✓ ۱۷ فروردین:

- مشاور رسانه ای نخست وزیر عراق: خبرهای مرتبط با بازگشت پیش مرگ به مناطق مورد مناقشه حقیقت ندارد.
- حضور نیروهای امریکایی در مناطق شمالی مرز سوریه و عراق.
- برپایی ۶ پایگاه دائمی ترکیه در دهوک و اربیل.

✓ ۲۰ فروردین:

- داعش مدعی شد، کشتن ۸ شبه نظامی قبیله ای در حمله انتحاری/ حدیثه-انبار.
- مقتدا صدر خواهان مقابله عراق با حضور نظامی ترکیه در خاک عراق شد.
- حضور نیروهای ایتالیایی در سد موصل.
- کشته شدن مشاور ابوبکر بغدادی، ابولید شیشانی در حومه کرکوک.
- کشته شدن ۲ نیروی امنیتی در حدیثه توسط داعش.
- داعش مدعی شد، کشته شدن ۶ نیروی ویژه عراق شمال شرقی بغداد.

✓ ۲۱ فروردین:

- مقتدا صدر آماده میانجی گری بین ایران و عربستان است.
- خروج نیروهای سپاه از ابوکمال و ورود آنها به عراق.
- کشته شدن ۵ نیروی داعش در کمین نیروهای عراقی در کرکوک.

✓ ۲۲-۲۴ فروردین:

- حمله داعش به یک ایست بازرسی در شمال دیاله/مجروح شدن ۱ سرباز
- شلیک به خودروی یزدانپناه رهبر PAK
- داعش مدعی شد: کشته و زخمی شدن ۴ نیروی حشد در یک انفجار/ تل عفر

- کشته شدن ۱۰ نفر در یک بمب گذاری در شریقات/ هدف خاکسپاری یکی از مبارزین علیه داعش
- حمله داعش به گشت پلیس فدرال و زخمی شدن ۴ نفر، اعدام یک مرد در مقابل خانواده اش توسط داعش، تخریب ۵ خانه توسط داعش، در رشد جنوب شرقی کرکوک
- حمله داعش به پایگاه حشد در جنوب کرکوک، زخمی شدن ۴ نفر
- ادعای داعش در خصوص حمله به خودروی حامل نیروهای حشد در تکریت
- دستگیر شدن ۱۳ عوض داعش در شرق موصل و ۱۵ نفر در غرب موصل.
- حمله پ.ک.ک به پایگاه ترکیه در شمال اربیل، کشته شدن ۴ سرباز

✓ ۲۶- تا ۲۸ فروردین:

- ترکیه: کشته شدن رهبر پ.ک.ک در حمله هوایی به شمال عراق
- انفجار در کرکوک، هدف فرمانده ترکمنها بود ولی جان سالم به در برد
- عملیات داعش در انبار همزمان با عملیات دولت و حشد

✓ ۳۰ فروردین:

- داعش مدعی شد، کشته شدن ۱۰ نیروی ویژه عراق در شمال بغداد

✓ ۳۱ فروردین:

- عملیات داعش در خانقین و حویجه، زخمی شدن چند تن

۴. افغانستان

✓ ۲ فروردین

- 80 تروریست خارجی عضو داعش در بازداشت افغانستان هستند
- کشته شدن ۳۱ نفر در انفجاری در کابل
- ترور یک فرمانده پلیس در شمال شرق افغانستان توسط طالبان
- شلیک ۱۱۰ گلوله توپخانه از سوی پاکستان به دانگام در مناطق مرزی ولایت کونر

✓ ۳ فروردین

- انفجار انتحاری در لشکرگاه و کشته شدن ۲۲ نفر و زخمی شدن ۶۰ تا ۷۰ نفر
- دستگیری یک زن تبعه فرانسه عضو داعش در جوزجان، شمال غربی افغانستان
- بازدید رئیس ستاد مشترک افغانستان از قندهار

✓ ۴ فروردین

- کشته شدن ۱۶ تروریست داعش در ننگرهار

✓ ۵ فروردین

- کشته شدن ۹ عضو طالبان و زخمی شدن ۱۱ تن دیگر در درگیریهای منطقه روزگان
- انفجار انتحاری در مسجدی شیعه در هرات / ۱ کشته و ۷ زخمی

✓ ۷ فروردین

- کشته شدن ۹ عضو داعش در شمال جوزجان
- اولین پرات بمب هدایت لیزری توسط نیروی هوایی افغانستان
- اشرف غنی: کمتر از ۲ هزار تروریست داعش در افغانستان حضور دارند و تاکنون ۱۳۰۰ تن کشته شده اند.

- هند ۴ هلی کوپتر روسیه تعمیر شده را برای افغانستان خریداری میکنند
- کشته شدن ۳ پلیس افغان در اثر حمله طالبان در کندوز
- لاورف: طالبان نیمی از افغانستان را در کنترل خود دارد
- کشته شدن ۷ عضو یک خانواده توسط طالبان در کاپیسا
- افزایش نیروی بیشتر به افغانستان توسط لهستان

✓ ۹ فروردین

- کشته شدن یکی از فرماندهان طالبان در هرات
- کشته شدن ۴ عضو طالبان در حمله هوایی ارتش افغانستان
- ترور فرمانده پلیس کوز کونار

✓ ۱۱ فروردین

- کشته شدن ۳۰ ستیزه جوی در عملیات نیروهای امنیتی / قندهار.
- کشته شدن دو سرباز افغان در اثر انفجار / قندهار.
- انفجار بمب کارگذاری شده توسط داعش در ننگرهار.
- داعش مسئولیت قتل یکی از اعضای پارلمان.

✓ ۱۲ فروردین

- کشته و زخمی شدن ۱۵۰ نفر بر اثر حمله هوایی دولت افغانستان به یک مدرسه
- شلیک ۱۵۷ راکت به کونر توسط پاکستان

✓ ۱۴ فروردین

- حملات همزمان داعش به پست های امنیتی در منطقه درزاب

- کشته شدن ۱۰ عضو داعش و زخمی شدن ۶ پلیس در جوزجان
- وزیر امور خارجه پاکستان: پاکستان دیگر در جنگ سایر کشورها طرف هیچ یک بازیگران را نخواهد گرفت.

✓ ۱۶ فروردین

- کشته شدن حداقل ۴ تروریست داعش در شرق ننگرهار.

✓ ۲۰ فروردین

- کشته شدن قاری حکمت الله از فرماندهان داعش در فریاب، با حمله هواپیماهای بدون سرنشین امریکا

✓ ۲۲ تا ۲۵ فروردین

- کشته شدن ۱۰ نیروی امنیتی در حمله طالبان/ هرات.
- حمله نیروهای امنیتی به مقر طالبان در ننگرهار.
- فرماندار خواجه عمری در غزنی جنوبی، طی حمله طالبان کشته شد.
- حمله شبانه طالبان به مقر نیروهای دولتی در حومه غزنی، کشته شدن ۱۵ نیروی امنیتی.
- حمله سنگین توپخانه ای و هوایی به تجمع طالبان در فراه.
- کشته شدن ملانعمیم فرمانده محلی طالبان در زابل

✓ ۲۶ تا ۲۸ فروردین

- عملیات گسترده ارتش افغانستان در خوست
- کشته شدن ۵ نظامی پاکستان و دستگیر شدن ۱ نفر در درگیری با ارتش افغانستان/ اجساد و اسرا به پاکستان بازگردانده شدند.
- کشته شدن ۳۷ عضو طالبان در فراه
- حمله موشکی طالبان به فرودگاه جلال آباد

- داعش در جوزجان یک پسر بچه ۱۲ ساله را به جرم غذا دادن به پلیس سربرید.
- امریکا به دنبال فشار بر روی طالبان هستیم تا این گروه را به سمت صلح سوق دهیم.
- کشته شدن ۱۴ عضو طالبان در غزنی
- کشته شدن فرمانده نیروهای واکنش سریع در انفجار یک بمب مغناطیسی در قندهار
- ✓ ۲۹ تا ۳۰ فروردین
- کشته شدن ۲۴ جنگجوی طالبان در کوهستانات و دولت آباد
- کشته شدن یکی از رهبران طالبان در لوگر
- دستگیری والی طالبان در واشیر
- ۵ کشته در انفجاری در قندهار

بخش دوم: تحلیل تحولات امنیتی فروردین ماه سوریه و یمن

الف) الگوی تغییرات میدانی در سوریه:

۱. قلمون شرقی، دوما، غوطه شرقی دمشق

از ابتدای ماه فروردین شاهد موافقت معارضین و گروههای تروریستی با محور سوری و روسی با هدف تخلیه این نقاط از گروههای مسلح بودیم. در مجموع حدود ۴۲ هزار نفر از تروریستها و خانواده هایشان از این مناطق به استثنای قلمون خارج و به حومه ادلب منتقل شدند. لازم به ذکر است که تعداد تروریستهای حاضر در قلمون و چگونگی انتقال آنها هنوز اعلام نشده است. عمده این مناطق بیشتر از یک سال تحت محاصره دولت سوریه و یا گروههای دیگر بوده است و ارتباط محدود آنها با بیرون از این مناطق تجدید قوا برای آنها را دشوار کرده بود. بمباران وسیع این مناطق، کمبود مواد غذایی و مهمات جنگی در کنار توازن منفی نظامی که چشم انداز پیشرفت نظامی در این مناطق برای معارضین و گروههای تروریستی را غیر ممکن می ساخت به عواملی تبدیل شد تا این گروهها را وادار به پذیرش تسلیم و تخلیه این مناطق کند. این در حالی است که در درعا و حومه آن دسترسی این گروهها به کمک های خارجی دستیابی به چنین توافقی را غیر ممکن ساخته است.

موسسه کارنگی در خصوص وضعیت غوطه شرقی مینویسد این مناطق از سال ۲۰۱۳ تحت محاصره هستند و فروش مواد غذایی در این منطقه با قیمت بالایی انجام میشود. همین شرایط به اختلاف و درگیری های داخلی در بین گروههای تروریستی در این منطقه دامن زده است. در خصوص چشم انداز این مناطق میتوان گفت نیروهای سوری با کسب این موفقیت امنیت دمشق و حومه آن را نسبت به عملیات های معارضین به صورت پایداری تثبیت کرده اند و نمیتوان چشم اندازی برای عملیات های گسترده در این محدوده تعریف کرد. اما خطری که آینده این مناطق را تهدید میکند هسته های تروریستی پنهانی است که توانایی موثری در انجام عملیتهای ترور، بمب گذاری و عملیات های انتحاری دارند. این امر در کنار ساختار تخریب شده این مناطق،

آسیب های روانی جنگ و جمعیتی که پس از پایان عملیات به این مناطق بازخواهند گشت فضای مناسب برای عضو گیری و عملیات را در اختیار این هسته های پنهان عملیاتی قرار میدهد.

۲. شمال سوریه:

در ماه گذشته ترکیه عملیاتی را در شمال سوریه آغاز کرد که هدف آن نه مبارزه با گروههای مسلح کردی بلکه تغییر بافت دموگرافی شمال سوریه است. عملیات ارتش ترکیه به دنبال این است تا با شکستن بافت اجتماعی شمال سوریه فضایی را ایجاد کند که در آن مهاجرت جمعیت به ترکیب بافت کردی با بافت عربی بیانجامد و از یک پارچگی کردی در شمال سوریه کاسته شود. در این راستا گزارشهای بین المللی نشان میدهد که دولت ترکیه از پایان سال ۲۰۱۷ پناهندگان سوری را در خاک خود نپذیرفته و آنها را به خاک سوریه دیپورت میکند. این هدف پیش از این از طریق ایجاد نیروهای کرد و عرب در شمال سوریه برای مقابله با داعش آغاز شد. اکنون عملیات ارتش ترکیه از شمال و عملیات ارتش سوریه از جنوب همراه با شکست اجتماعی در شمال سوریه میتواند به جا به جایی گروههای جمعیتی کرد به سمت جنوب و گروههای جمعیتی عرب به سمت شمال بیانجامد. همچنین پس از عملیات نیز نیروهای ارتش آزاد جاده ادلب به سمت عزاز در شمال سوریه را باز کردند تا جمعیت بتواند بین دو منطقه کردی و عربی جا به جا شود.

ترکیه و سوریه از طریق چنین اقدامی به این هدف دست میابند که از فرایندهای آینده سوریه که به تجزیه شمال این کشور و شکل گیری یک کشور کردی می انجامید جلوگیری کنند. همچنین ورود بافت جمعیت کردی به نواحی جنوب و مرکزی این کشور موجب خواهد شد تا اتحاد اجتماعی نیز در نواحی مرکزی به سود دولت سوریه از بین برود. همچنین تغییر ترکیب بافت جمعیتی به بازیگران کمک میکند تا عملیات های خود را در مناطق کرد نشین گسترش دهند و از حمایت مردمی عملیات خود کسب اطمینان کنند. همچنان که در طول ماه فروردین در رقه شاهد تظاهرات علیه حضور نیروهای امریکایی و SDF و همچنین شکل گیری گروه مقاومت وابسته به دولت سوریه بودیم و در تل رفعت نیز تظاهرات مشابهی خواستار ادامه عملیات شاخه زیتون ترکیه برای تصرف این منطقه شده بود. از سوی دیگر تلاشهای ترکیه در عفین بیانگر این است که در کنار تغییر ترکیب جمعیتی، ترکها به دنبال تغییر ساختار تصمیم گیری در این مناطق نیز هستند و نمونه آن تشکیل شورای تصمیم گیری است که در آن ۱۱ کرد، ۸ عرب و یک ترکمن حضور دارند.

۳. نقاط عطف: بررسی آماری حمله موشکی امریکا به سوریه پس از حمله شیمیایی مشکوک در دوما:

مراکز مورد هدف قرار گرفته:

- مرکز تحقیقات شنشار در غرب حمص
- مرکز نگه داری مواد شیمیایی شنشار در غرب حمص
- مرکز تحقیقاتی برزه

جزئیات آماری موشکهای شلیک شده نیروهای متحد غربی طبق اعلام رسمی وزارت دفاع ایالات متحده پنتاگون شامل موارد زیر است:

مرکز تحقیقات برزه:

- ۷۶ تیر موشک کروز شامل ۵۷ تیر موشک تامهاک
- ۱۹ موشک JASSM شلیک شده از بمب افکنهای بی ۱ بی لنسر پروازی از پایگاه نیرو هوایی ایالات متحده مستقر در انگلستان
- مرکز تحقیقاتی شینشار:

- ۲۲ موشک کروز تامهاک نیروی دریایی ایالات متحده

- موشکهای استورم شدو شلیک شده توسط تورنادوهای نیروی هوایی بریتانیا

- ۳ موشک کروز MDCN شلیک شده از فریگیت فرانسوی

- ۲ موشک اسکالپ SCALP شلیک شده از جنگنده های رافائل نیرو هوایی فرانسه

حمله به مرکز نگه داری مواد شیمیایی در نزدیکی تاسیسات حمص:

- ۷ موشک اسکالپ توسط نیروی هوایی فرانسه

- وضعیت عملیات بر اساس یگانهای دریایی شرکت کننده:

- ناو موشکی مونتری از کلاس تیکاندروگا ۳۰ موشک کروز تامهاک از دریای سرخ

- ناوشکن لابون از کلاس الری بورک ۷ موشک تامهاک از دریای سرخ

• ناوشکن هیگینز از کلاس الری بورک ۲۳ تیر موشک تامهاک از شمال خلیج فارس

۴. وضعیت یگانهای اروپایی شرکت کننده در عملیات:

- ۴ فروند جت جنگنده تورنادو مسلح به ۸ تیر موشک استورم
- جت‌های رافائل و میراژ ۲۰۰۰ نیروی هوایی فرانسه مسلح به ۱۰ تیر موشک اسگالب
- نیرو دریایی فرانسه با ناوچه لانگوئداک از کلاس انتیکو با شلیک ۳ تیر موشک کروزر دریاپایه MCDN

۵. هزینه عملیات:

- ۱۶۳ میلیون دلار

۶. نتیجه عملیات:

همچنان که پیش از این در گزارش بازرسان بین المللی آمده است مراکزی مانند مرکز برزه از مدتها قبل فاقد فعالیت بوده است و حمله به این مراکز فاقد توانایی تاثیر گذاری بر تحولات میدانی است. از این رو حمله صورت گرفته نمیتواند توانایی عملیاتی نیروهای دولت سوریه را محدود کند. همچنین در بعد سیاسی و دیپلماتیک این عملیات نشان داد که اجرای عملیات در موقعیت ژئواستراتژیکی که قدرتهای بزرگ در آن درگیر هستند بدون وجود یک هماهنگی گسترده بین طرفین، حتی بازیگران رقیب غیر ممکن است.

۷. تحلیل کارشناسان خارجی: قرار نیست اسد برود!

- نویسنده: گالیپ دالای

به نظر می رسد فرایندی که با هدایت روس ها در سوریه به پیش می رود، موجب حاشیه ای شدن مذاکرات ژنو شده و نظم قدیمی را بار دیگر در سوریه نهادینه خواهد کرد. بسیاری از کارشناسان معتقدند که فرایند مورد حمایت روسیه در آستانه، بیش از آنکه منطقه را به سوی صلح رهنمون سازد، حکومت دمشق را قادر ساخته ابتکار عمل را در منازعات به دست گیرد و آن را به نقطه دلخواه خود هدایت کند. گذاشتن نقطه پایانی بر رابطه الزامی میان آتش بس و دشمنی ها (یا همان توافق مناطق کاهش تنش) یکی از اصلی ترین موفقیت های روسیه و دولت مرکزی سوریه در جریان اجلاس آستانه بوده است. با این وجود نتایج این ابتکار به آستانه محدود باقی نماند و به مذاکرات ژنو نیز راه پیدا کرد. در مذاکرات آستانه، موضوع مناطق کاهش تنش در سوریه به مثابه توافقی قطعی در نظر گرفته شود، بنابر این در جریان مذاکرات ژنو دیگر به میز مذاکره باز نگشت. در

نتیجه مذاکره درباره اصل مسئله مناطق کاهش تنش به عنوان بخشی از توافق سیاسی کلان و آینده کشور، به طور کلی بلاموضوع شد.

اگرچه توافق کاهش تنش به اپوزیسیون تنها یک فضای تنفس داد، در مقابل حکومت مرکزی فرصت بازبینی استراتژی ها و اولویت های خود را به دست آورد و قادر به تشدید حملات خود علیه داعش در شرق سوریه شد بی آنکه از فعالیت های اپوزیسیون در غرب کشور، خطی به پیشانی بیندازد.

روس ها و هم دمشق از رهگذر توافقات کاهش تنش در آستانه، درگیری های نظامی خود در غرب و شمال غربی کشور را متوقف کردند و با فراغ بال موفق شدند بر تأثیرگذاری خود در نوار مرزی با عراق بیفزایند و بر جبهه شرقی تمرکز بیشتری کنند.

این موفقیت در وهله اول برای دمشق، حیاتی بود زیرا؛ اولاً درصد بود حاکمیت خود را در بخشی از مناطق مرزی با عراق اعاده کند. همچنین فرایند سیاسی که پس از توافقات یاد شده در جریان است، بسیاری از مفاد گذار سیاسی را از میدان به در کرده و تنها پیش بینی می شود که تغییراتی محدود را نسبت به قانون اساسی ۲۰۱۲ حکومت اسد شامل شود.

پیشروی نیروهای دموکراتیک سوریه (تحت حمایت آمریکا) که ستون فقرات آن را "یگان های مدافع خلق" از گروه های کُردی تحت تأثیر ایدئولوژی پ.ک.ک) در شرق سوریه تشکیل می دهد به طور کلی و نیز به خصوص برای ایران و دمشق تبدیل به نگرانی مهمی شده است. ایران می خواهد کریدور خود از مرزهای خود به مدیترانه تا عراق، سوریه و لبنان را حفظ کند. پس از موفقیت در شرق در نتیجه توافقات کاهش تنش که به کاهش شدید درجه خشونت در مناطق مذکور انجامید، بشار اسد توانست بار دیگر قدرت آتش خود را متوجه اپوزیسیون کند. در طول سه ماه گذشته، هم دولت مرکزی سوریه و هم نیروهای روس، بر شدت حملات خود در مناطق کاهش تنش افزوده اند. در واقع ما شاهد افزایش منازعات در مناطق اصطلاحاً کاهش تنش هستیم. به بیان دیگر به نظر می رسد، توافق مناطق کاهش تنش به حکومت فرصت داد تا پایگاه های نظامی و سیاسی خود را در شرق سوریه بازسازی کند. بشار اسد، رئیس جمهور سوریه توانست از این فرصت به خوبی استفاده کند و شرایط دوره جدید منازعه را خودش رقم بزند.

کم کم این انگاره جا می افتد که قرار نیست وقتی سوریه وارد دوره انتقالی شد، تغییرات بزرگ و عمده ای در ساختار این کشور روی دهد، بلکه همه چیز درون این ساختار روی می دهد. بدین ترتیب دو نشست آستانه و سوچی، رفته رفته تأثیرگذاری و اهمیت مذاکرات ژنو را با تقویت موضع دولت از میان می برند.

روس ها هوشمندانه تلاش کرده اند که همه پرونده های باز در مذاکرات ژنو را یکی پس از دیگری وارد مذاکرات آستانه و سوچی کنند. این در حالی است که به طور طبیعی قرار بود مذاکرات سوری - سوری، بر سر چهار موضوع محوری جریان یابد: گذار به یک حکومت غیرفرقه ای، قانون اساسی آینده، برگزاری انتخابات زودهنگام و آزاد در ۱۸ ماه آینده و جنگ با تروریسم و اقدامات اعتماد ساز یکپارچه.

در واقع روسیه نقش سازمان ملل در سوریه را برعهده گرفته و اهدافی که این سازمان برای حل بحران سوریه دارد را به نحوی دیگر جامه عمل پوشانده است. این امر به روشنی در آخرین دور مذاکرات کاهش تنش اتفاق افتاد: پس از جدا شدن دو روند آتش بس و دشمنی، آزادی زندانیان، برداشتن موانع برای دسترسی کمک های بشردوستانه به مردم و موضوعات مشابه دیگری نیز به فرایند آستانه اضافه شد. روس ها پس از اینکه موضوع توافق مناطق کاهش تنش را به خورد مذاکرات ژنو دادند، حالا می خواهند موضوع قانون اساسی آتی و نیز انتخابات آینده سوریه را نیز از روی میز فرایند ژنو بردارند و به مذاکرات ۳ جانبه بیاورند. همانطور که موضوع گذار سیاسی از روی میز مذاکرات ژنو برداشته شد.

ب) نگاهی به تحولات یمن، تلاطم در دریای مرده

بحران یمن یک دریای مرده است، در طول ۲ سال گذشته گرچه طرفین مناطقی را کسب و از دست داده اند اما به طور همزمان میتوان ثبات نسبی را حداقل در مناطقی که حوثی ها آنها را در دست دارند مشاهده کرد. آنها توانسته اند در طول بحران مناطق شمالی یمن و پایتخت را در کنترل خود بگیرند و از آن به خوبی دفاع کنند. در ماههای گذشته نیز آنها موفق شدند عملیات نیروهای وابسته به علی عبدالله صالح در صنعا پایتخت یمن را خنثی کنند و علی عبدالله صالح را از پای در بیاورند.

این واضح است که حوثی ها در کنترل مناطق خود مهارت لازم را کسب کرده اند و بمباران های ائتلاف نیز نتوانسته است تاثیری بر روی توانایی دفاعی آنها بگذارد. حوثی ها توانایی دفاعی مناسبی دارند ولی برای ورود به دشت های باز شرق یمن آمادگی ندارند چرا که در این منطقه به سادگی مورد هدف حملات نیروهای ائتلاف قرار خواهند گرفت. از سوی دیگر نیروهای ائتلاف نیز فاقد توانایی ورود به مناطق کوهستانی غرب و شمال یمن هستند.